

Läkarförbundets fullmäktigemöte 2010. Förenklat sjukintyg, flaskhalsmiljard och förbundets organisation var några av punkterna. Men den hetaste frågan var valet av ny ordförande.

texter: miki agerberg, karin bergqvist, michael lövtrup, marie närlid, elisabet ohlin
foto: göran segeholm

Marie Wedin vann med knapp marginal ordförandetiteln före Heidi Stensmyren, som blir ny förste vice ordförande.

Marie Wedin vann med knapp marginal

Marie Wedin valdes fredagen den 10 december till ny ordförande för Läkarförbundet med 75 röster mot Heidi Stensmyrens 66 röster.

Resultatet välkomnades med stående applåder, och de två kandidaterna kramade om varandra.

– Jag vill tacka alla som stött mig och kommer att göra mitt bästa för att uppnå det jag lovat er, sa Marie Wedin som nyvald ordförande till auditoriet.

– Jag ska tacka alla så jättemycket för det stöd jag fått

och kommer att stötta Marie allt jag kan, sa Heidi Stensmyren, då fortfarande andre vice ordförande.

Inför valet hade mötesordföranden varnat för att eventuella personangrepp skulle komma att avbrytas direkt. Det behövdes aldrig. De omkring 30 talarna höll en positiv ton. Men själva frågan var laddad. Andra, vanligen tidskrävande beslut hade klarats av i en rasande fart på förmiddagen utan diskussioner. Delegaterna ville ha gott om tid över. De två kandidaterna inledde med sina program-

förklaringar, se LT nr 49.

Marie Wedin, valberedningens förslag, hade nominerats av röststarka Sjukhusläkarförbundet och Stockholms läkarförening och fick stöd även av lokalföreningarna Gotland och Nordvästra Skåne. »En bra lagledare«, »hon får ihop gruppen«, »en ledare som skapar vinnare«, »facklig naturkraft«, »stark och erfaren«, »kärnfacklig« och »lyhörd« var typiska formuleringar till förmån för Marie Wedin.

– Jag ser Marie Wedin som en förebild. Hon driver frågor

som är viktiga för oss som jobbar på golvet, sa Anna Myredal, Sjukhusläkarförbundet.

Heidi Stensmyren hade nominerats av Distriktsläkarförbundet, Sveriges yngre läkares förening och Medicinestuderandes förbund och hade även stöd av Chefsföreningen och Nordvästra Götalands läkarförening. Ord som »nyttänkande«, »kan ena förbundet«, »förändring«, »framåtblickande«, »kan attrahera yngre«, återkom i pläderingarna för Heidi Stensmyren.

– Anslutningsgraden till

förbundet sjunker, det är en ödesfråga och den avgörs här i dag, sa Christian Öhrn, vice ordförande i Sylf.

Kort efter ordförandevalet valdes Heidi Stensmyren med acklamation till ny förste vice

ordförande efter Marie Wedin.

– Jag ser fram emot att jobba med dig, Marie. Vi ska jobba med lön, arbetstider och arbetsvillkor så det bara rycker, sa Heidi Stensmyren. EO

Vill skapa ett bättre arbetsklimate i CS

– Det är väldigt skönt att den här saken är avgjord så att man kan gå vidare med ordförandejobbet, sa Marie Wedin till LT när valet var klart.

Har du varit segerviss?

– Ja, på ett sätt, för personligen kände jag mig så redo för uppdraget. Jag var medveten om polariseringen i förbundet. Den syns i varje fråga.

Men eftersom jag känner till den väl, finns det möjlighet att göra något åt den. Och den tänker jag jobba mot först.

Vad ska du göra?

– Skapa ett bättre arbetsklimate i CS. Det krävs för att kunna ta tag i polariseringen i förbundet.

Vad består polariseringen i?

– Det är ett slags »vi och de«-tänkande som smugit sig in i förbundet. Antingen är man distriktsläkare eller sjukhusläkare, antingen ung eller gammal, modern eller bakåtsträvare, för eller mot förändring. Det verkar inte finnas ett värde i att vara mittemellan.

Känner du dig själv som »mittemellan«?

– Jag känner mig välbekant med processen, och den är skadlig. Man kan göra något åt det, och det är väldigt angeläget att börja det arbetet direkt.

Hur ska du göra det?

– Vi ska ha ett CS-internat i januari, och redan på måndag [13 dec, red anm] ska det nya presidiet planera det.

»Jag ser Marie Wedin som en förebild. Hon driver frågor som är viktiga för oss som jobbar på golvet«.

Det ska finnas bra möjlighet att snacka oss samman i CS. Men först ska vi ta jullov och tänka lite. När vi återsamlas i januari ska jag sätta igång arbetet att få en bättre gemenskap direkt.

Senare i sitt avslutningstal och tacktal till avgående Eva Nilsson Bågenholm sa Marie Wedin:

– Det vore fejt om jag inte kommenterade den så kallade fejden mellan oss.

Den har inte handlat om två kvinnor som inte gillar varandra, påpekade hon. Den har snarare handlat om »regeringsparti respektive opposition«.

– Vi tog ledarskapet för dessa två partier. EO

Några frågor till Heidi Stensmyren, som valdes till ny förste vice ordförande med acklamation:

Från andre vice till förste vice – vad blir det för skillnad?

– Det var roligt att få byta post i alla fall. Det beror på hur vi lägger upp arbetet i presidiet. Jag kommer att fortsätta med mina frågor som första vice ordförande, säger Heidi Stensmyren.

Om ordförandevalet, där hon med knapp marginal förlorade mot Marie Wedin, säger hon:

Det var roligt att så många stöttade mig. Det var faktiskt jämnt. Jag fick 66 röster, och det är jag jätteglad för. Det känns som en bekräftelse på att jag arbetat på rätt sätt. Jag kanske inte blev ordförande detta år men fick ett mandat att jobba med frågor som jag vill jobba med.

Vilka då?

– Kärnfackliga frågor och arbetsmiljö. Hur vi kan få läkare att känna sig hemma i Läkarförbundet. Det är frågor som jag gärna vill arbeta med.

Ar du beredd att invänta nästa ordförandetillfälle?

– Sex år är en lång tid. Det är omöjligt att säga vad som händer om sex år. Det är för långa ledtider. MN

Ove Andersson ny andre vice ordförande

Med bara fyra rösters marginal besegrade Ove Andersson, ordförande i Distriktsläkarförbundet, Thomas Flodin, ordförande i Stockholms läkarförbund, i valet av ny andre vice ordförande.

Medan ny vice ordförande valdes med acklamation, blev det kamp om posten som andre vice ordförande. Röstskillnaderna blev 72–68 till Ove Andersson, som därmed slog ut valberedningens kandidat Thomas Flodin.

Valberedningens argument var att ordföranden för den största lokalförbundet bör sitta i centralstyrelsen. Thomas Flodin var efter sex år som ordinarie centralstyrelseledamot inte valbar för en ny period utan klartecken från fullmäktige.

De som pläderade för Ove Andersson lyfte fram behovet

av primärvårdsperspektiv i förbundsledningen, eftersom det med Thomas Flodin bara skulle sitta sjukhusläkare i presidiet.

Mer ovanlig var pläderyn från Norrbottens läkarförbunds Robert Svartholm, som lanserade infödde Uppsala-bon Ove Andersson som ställföreträdande norrlänning.

Sjukskrivningsfrågan, allmänläkarnas fortbildning, vårdvalets fortsatta utveckling hör till de frågor som den nya andre vice ordföranden vill fokusera på.

– Jag ser mig som representant för en värld i stark förändring, säger Ove Andersson.

Kommer du att sitta kvar som DLF-ordförande?

– Jag har inte tagit ställning. Jag kan se problematiken med dubbla uppdrag, men det beror lite på hur det framtida presidiet väljer att jobba. ML

Läkarförbundets styrelse fr v: Eva Engström, Mikael Rolfs, Maria Ehlin Kolk (adjungerad för MSF), Karin Bätelson, Johan Zelano, Marie Wedin, Ove Andersson, Rune Kaalhus, Lena Ekelius, Lars Nevander, Johan Ljungberg, Heidi Stensmyren och Thomas Flodin. På bilden saknas Hans Hjelmqvist och Anna Rask-Andersen.

Nya i styrelsen

Karin Bätelson, överläkare vid neurofysiologiska kliniken, Sahlgrenska universitetssjukhuset, Göteborg. Några av hennes nuvarande uppdrag är ordförande i Göteborgs sjukhusläkarförbund, andre vice ordförande i Sjukhusläkarförbundet och ledamot i Läkar-

förbundets råd för läkemedel, IT och medicinteknik, RLIM.

Rune Kaalhus, familjeläkare i Västerås (Praktikertjänst), har varit fackligt aktiv i både det norska och det svenska läkarförbundet. Han har tidigare suttit i Distriktsläkarförbundets styrelse och är sekreterare i DLF Västmanland. ■

Klimatförändringarna kanske viktigaste frågan

Klimatförändringarnas hälsoaspekter är kanske den viktigaste frågan för World Medical Association, enligt Dana W Hanson, till nyligen president för World Medical Association och inbjuden gästtalare vid fullmäktigemötet.

– Copenhagen Accord sa inget om hälsa, och vi blev frustrerade. Det är ett misslyckande att frågan inte är med på agendan, och vi jobbar hårt för att få den dit, sa Dana W Hanson.

Själv är han som läkare inte i första hand expert på själva klimatet eller klimatförändringarna.

– Men vad vi som läkare kan bidra med är att tala om vad klimatförändringarna kan ha för effekter på hälsa och hälso- och sjukvården.

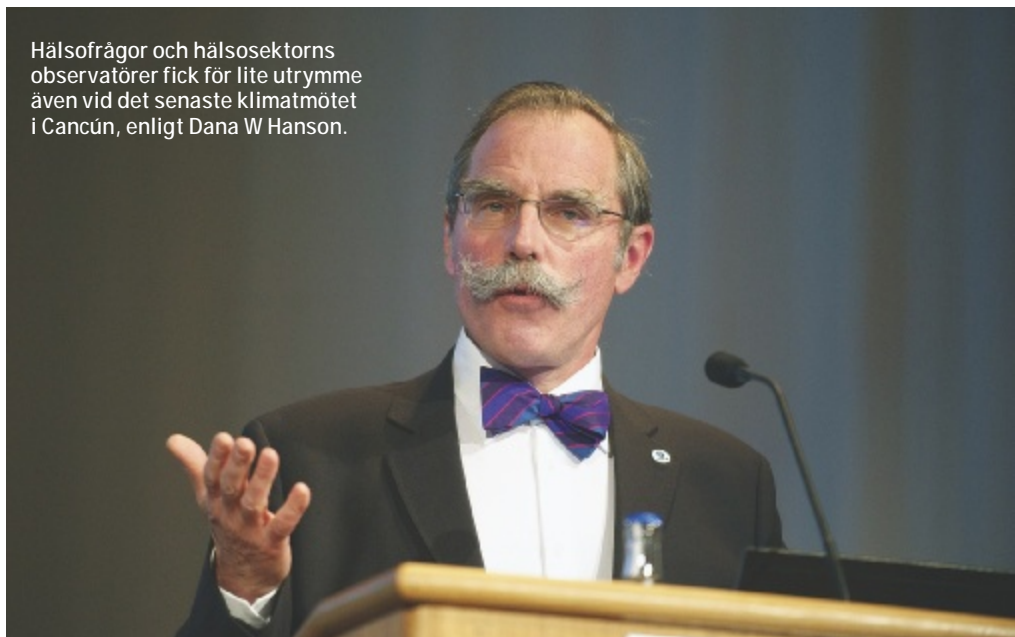
Dana W Hanson gav också exempel på svåra etiska dilemman läkare kan ställas inför, och där det är viktigt att WMA engagerar sig.

– Vi är förskonade i Sverige och Kanada, men vad gör den läkare som får en patient förd till sig som utsatts för tortyr, och som behöver vård för att tortyren ska kunna fortsätta? undrade han.

Personalförsörjning i utvecklingsländer var en annan fråga Dana W Hanson tog upp. Han tycker det är besvärande att hans hemland Kanada är nettoimportör:

– Vi litar på att andra länder förser oss med läkare. Ett

»Vad vi som läkare kan bidra med är att tala om vad klimatförändringarna kan ha för effekter på hälsa och hälso- och sjukvården.«

Hälsofrågor och hälsosektorns observatörer fick för lite utrymme även vid det senaste klimatmötet i Cancún, enligt Dana W Hanson.

rimligt krav är att ett land som Kanada åtminstone ska vara självförsörjande i utbildning av läkare.

På frågan om hur läkare bäst kan påverka hälso- och sjukvårdspolitiken svarade Dana W Hanson:

– Genom att utbilda allmänheten, det är den politi-

kerna lyssnar på.

Satsningar på hälso- och sjukvård är den mest lönsamma investeringen ett samhälle kan göra, ansåg han också.

I gengäld har vi läkare ett ansvar att vara öppna för förändring och att effektivisera, sa Dana W Hanson, som vid sitt anförande passade på att

lovorda svenska insatser: avgående ordförande Eva Nilsson Bågenholms arbete för WMA, Sveriges läkarförbund för att alltid ha stött WMA moraliskt, etiskt och i praktiken, även i klimatfrågan, och Otto Cars internationella arbete mot antibiotikaresistens. EO, MN

Eva Nilsson Bågenholm önskade lycka till

– Jag önskar av hela mitt hjärta att ni lyckas, sa Eva Nilsson Bågenholm, Läkarförbundets avgående ordförande, i sitt inledningsanförande, där hon tog upp bland annat behovet av att modernisera förbundets organisation.

Eva Nilsson Bågenholm sa att hon kände sig stolt över vad förbundet åstadkommit under hennes tretton år i förbundets centralstyrelse och under hennes sex år som ordförande.

– Vi har ökat vårt inflytande och stärkt våra kontaktytor.

– Vad jag är mindre nöjd med är att vi inte lyckats modernisera vår organisation och anpassa den till en verklighet med en mångfald av vårdgivare. Vår struktur bygger på att alla läkare är anställda i landstingen. Så är inte längre fallet.

Eva Nilsson Bågenholm, sex år som ordförande.

ML, EO

Läs mer En längre version av artiklen finns på Lakartidningen.se

Läkarförbundet behöver en flexibel organisation för att kunna anpassas till en föränderlig omvärld och till de olika förutsättningarna i olika delarna av landet, tyckte Håkan Wittgren och Eva Engström.

Organisationsutredning in i ny fas

Kartan har ritats upp – nu är det dags för förbundet att bestämma vart det vill gå. Efter ett år av analysarbete ska en parlamentarisk utredning lämna förslag på hur framtidens Läkarförbund ska vara organiserat. Känsliga frågor som delföreningsobligatoriet och den framtida mandatfördelningen i fullmäktige väntar på svar.

Den stora organisationsutredning som förra årets fullmäktige beslutade om går nu in i sin andra fas. Den första – som Läkarförbundets kansli ställt för – innefattade en grundlig analys av branschen i dag och i morgon och av vad medlemmar och förtroendevalda har för förväntningar på sitt förbund.

Resultatet av analysen presenterades för fullmäktige av Läkarförbundets vd Håkan Wittgren.

– Det viktigaste budskapet är att vi har en föränderlig omvärld, där trenden går mot regionalisering och samtidigt större mångfald. Vår organisation matchar inte det i dag, och där krävs förändringar.

Utgångspunkten är att Läkarförbundet ska vara en organisation för alla läkare även i fortsättningen, en uppfattning som Håkan Wittgren konstaterade att det finns ett brett stöd för. I en medlemsenkät som genomförts inom ramen för utredningen svarade 94 procent att alla katego-

rier av läkare ska kunna vara med.

– Man tycker att det ska finnas en organisation där alla läkare har sin hemvist oavsett om man är chef, företagare eller anställd. Det betyder i sin tur att vi måste hitta relevanta sätt att hantera dessa gruppers frågor.

Det var en rad motioner till förra årets fullmäktige som rörde förbundets organisation som ledde till beslutet att tillsätta en organisationsutredning. Ett av förslagen var

»Man tycker att det ska finnas en organisation där alla läkare har sin hemvist oavsett om man är chef, företagare eller anställd.«

att Läkarförbundet skulle gå samman med Läkaresällskapet, en tanke som enligt medlemsenkäten stöds av tre av fem medlemmar.

Många verkar också kunna tänka sig att slopa det obligatoriska medlemskapet i lokalförening och yrkesförening, något som också var uppe 2009. 32 procent av de svarande ansåg att medlemskap i en lokalförening ska vara ett krav, medan bara 24 procent ansåg att kravet ska gälla en yrkesförening.

Beslutet från fullmäktige blev att en brett sammansatt

utredning nu ska fortsätta arbetet. Utifrån vad utredningen kommer fram till ska centralstyrelsen återkomma till fullmäktige 2011 med eventuella förslag till förändringar i förbundets stadgar.

Direktiv för utredningen kommer att tas fram av centralstyrelsen, men klart är att två områden ska stå i fokus: Hur förbundet ska matcha arbetsgivarna i en föränderlig omvärld och hur yrkes- och lokalföreningarnas roller och samverkan kan tydliggöras.

I ett senare skede kommer även representationen i fullmäktige och centralstyrelsens sammansättning att tas upp.

– Maktfördelningsfrågorna är känsliga, därför tror vi att det är bäst att vänta till dess vi vet hur vi vill samspela med vår omvärld, säger Håkan Wittgren.

Några ledamöter tyckte att utredningens uppdrag var luddigt formulerat, inte minst punkten som rör samspellet mellan yrkes- och lokalföreningarna.

– Ja, det är diffust, men det är svåra frågor och vi vill inte föregripa resultatet. Men målsättningen är att vi ska lägga fram substantiella förslag successivt och att alla ska kunna följa processen, sa Eva Engström, ordförande i den arbetsgrupp under centralstyrelsen som förberett förslaget. ML

Beslut i korthet

Rättvisare upphandling

Läkarförbundet ska slå vakt om de små enheternas plats i öppenvården och arbeta för ett bättre och mer rättvisande system vid upphandling eller vårdval. Det beslöt fullmäktige med anledning av två motioner, som pekade på att dagens regler gynnar stora, privata vårdbolag på de små aktörernas bekostnad.

Mer likvärdig tillsyn

Läkarförbundet ska verka för likvärdig tillsyn i hela landet och ta upp en diskussion med Socialstyrelsen om hur lokalt tillsyns- och patientsäkerhetsarbete kan bli bättre. På många håll har Arbetsmiljöverket och Socialstyrelsen samordnat sina insatser rörande överbeläggningar. Men på andra håll har detta inte skett, utan Arbetsmiljöverket har kommit ensamt, noterade Upplands allmänna läkarförening i motionen bakom beslutet.

Vem ska betala vården?

Läkarförbundet ska agera för att det snarast tillsätts en parlamentarisk utredning om sjukvårdens framtida finansiering, i enlighet med vad den så kallade Borgkommisionen har föreslagit. Nya, dyra behandlingar och en åldrande befolkning ställer stora krav på hur sjukvården ska betalas i framtiden, menar Sjukhusläkarföreningen i motionen som ligger till grund för beslutet.

Särläkemedel nationellt ansvar

Vid en rad allvarliga sjukdomar behöver patienten så kallade särläkemedel: nya mediciner som är effektiva, men också dyra. I dag varierar möjligheten att få dessa mediciner utifrån var patienten bor. Läkarförbundet anser sedan tidigare att dessa särläkemedel ska finansieras nationellt, men ska nu driva frågan med större kraft.